

E 233/29

KÜLÖNLENYOMAT

a debreceni Tisza István Tudományos Társaság II. (orvos-természettudományi) osztályának Munkáiból.

II. kötet. 2. füzet. 1926.

(Közlemény a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetem törvényszéki orvostani intézetéből.)

VASNYOMOK FELISMERÉSE CSONTSÉRÜLÉSEKEN

Irtá: DR. ORSÓS FERENC.

(Bemutatta a debreceni Tisza István tudományos társaság II. osztályának 1926 június 9-én tartott XIX. rendes ülésén.)

Törvényszéki orvosi szempontból nagy jelentőségű annak megállapítása, hogy milyen anyagból állott az az eszköz, mely valamely direkt csontsérülést okozott. Általában a sérülés alakjából és széleinek, falainak közelebbi minőségéből szoktunk az eszközre következtetni. Kivételesen előfordul, hogy az eszközről szabadszemmel felismerhető nyomok: faszilánkok, fémrészecskék maradnak vissza a csontsebben. Ugy egyszerűbb, mint komplikált koponyacsont sérüléseknél már a boncolásnál ismételten tapasztaltam, hogy a csontsérülés azon felszínein, melyek a beható eszközzel, nevezetesen vaseszközzel szoros kontaktusba kerültek, legfinomabb szürkés, vagy általában szennyes, le nem törölhető lepedék, illetve színeződés mutatkozott. A csontok macerációja közben e helyek azután szembetűnően éles elhatárolódással rozsdasárga színt nyertek. Világos, hogy ezen esetekben a sérülés azon felszínein, melyeket a vaseszköz közvetlen okozott, finom vas, vagy vasoxid nyomok maradtak vissza, mégpedig a csont felszínének porusaiba beledörzsölődve és e vas nyomok a macerálás alatt ferrihidroxiddá oxidálódtak.

Feltűnő és törvényszéki orvosi szempontból fontos kivált az a tapasztalat, hogy a macerálás alatt jelentkező helybeli rozsdás elszíneződés olyan esetekben is bekövetkezett, amikor a boncolásnál a csontsérülés felszínén szürke elszíneződés nem volt felismerhető. Ezen esetekben tehát előbb láthatatlan vas nyomok árulták el magukat éppen a macerálás művelete folytán. Ezen faktumnak kivált azért van jelentősége, mert esetleg oly esetben is (mint a bemutatott koponya mutatja) világosan felismerhető a vas élesen határolt nyoma, tehát egyszersmind az eszköz közvetlen behatásának helye, amikor

egyébként a csont kiterjedt sérülése a darabkák összeillesztése után sem mutatta világosan az eszköz nyomát és csak a rozsdás elszíneződés terelte a kritikus helyre a figyelmet. Másrészt az sem érdektelen, hogy a rozsdás színű nyomok folytán bizonyossággal tudunk következtetni arra, hogy a sértést okozó eszköz vasból való volt. Megjegyzem, hogy a macerálásnál előtűnő vas nyomokon egyéb vas reakció, mint pl. a ferrocyankalium reakció is utólag még kivihető. Hasonló rozsdabarna nyomok jelennek meg sokszor a boncolásnál felfűrészelt, tehát vassal szorosan érintkezett csontok macerációjánál is.

Réz, ólom és cink eszközökkel kísérletileg is okoztam csontsérüléseket. Az ezen fémek után maradó nyomok azonosításáról más alkalommal fogok beszámolni. Most csak azt jegyzem még meg, hogy törvényszéki orvosi esetekben, ha ilyen fémnyomok felismerése a célunk, a csontokat nem szabad vas, vagy réz edényben macerálnunk, mert ha nem is jellegzetes lokalizációval, de esetleg mégis zavart okozó foltok keletkezhetnek.

2958-1968